

Learning Options Contracts

آموزش قراردادهای اختیار معامله

شرکت بورس کالای ایران

شرکت بورس کالای ایران

آموزش قراردادهای اختیار معامله

ناشر: روابط عمومی و بین الملل شرکت بورس کالای ایران

چاپ چهارم: زمستان ۱۳۹۶

فهرست

۴	« اختیار معامله چیست؟
۵	« انواع اختیار معامله
۶	« انواع اختیار معامله از نظر سبک اعمال
۷	« انواع قراردادهای اختیار معامله کالیبه
۷	« حد سود و زیان برای طرفین معامله
۱۳	« خروج از بازار
۱۴	« وضعیت اختیار معامله از لحاظ بازدهی
۱۵	« قیمت اختیار معامله
۱۷	« فوایل قیمت اعمال
۱۹	« تابلو معاملات
۲۶	« مشخصات قرارداد
۲۹	« فرآیندهای اجرایی

« ۱. اختیار معامله چیست؟

اختیار معامله شامل دو نوع قرارداد «اختیار معامله خرید»^۱ و «اختیار معامله فروش»^۲ می باشد. هریک از قراردادهای مذکور میان دو نفر منعقد می گردد و بابت این معامله مبلغی از طرف خریدار اختیار معامله به فروشنده اختیار معامله تعلق می گیرد. این مبلغ قیمت اختیار معامله^۳ نامیده می شود. به موجب این قرارداد و پرداخت این مبلغ، خریدار اختیار معامله این حق را پیدا می کند که در زمان مشخصی در آینده^۴ از فروشنده اختیار معامله، مقدار مشخصی از یک دارایی را خریداری نماید و یا به او بفروشد. قابل ذکر است که چه در اختیار معامله خرید و چه در اختیار معامله فروش، تصمیم گیری برای خرید و یا فروش دارایی در آینده به عهده خریدار اختیار معامله می باشد. فروشنده اختیار معامله می بایست از تصمیم خریدار تبعیت کند. با توجه به شرایط قیمتی دارایی پایه، ممکن است خریدار اختیار معامله، احساس کند که استفاده از اختیار معامله منفعتی برای او به همراه ندارد که در این حالت می تواند هیچگاه از اختیار معامله خود استفاده ننماید. در هنگام عقد هر قرارداد اختیار معامله موارد زیر مشخص می گردد:

۱. نوع اختیار معامله: اختیار خرید یا اختیار فروش
۲. زمان سررسید: بازه زمانی است که در انتهای آن بازه خریدار اختیار معامله در صورت تمایل می تواند از حقی که اختیار معامله برای او قائل شده است استفاده نماید.
۳. قیمت اعمال: قیمتی است که در آینده خرید و یا فروش دارایی بر مبنای آن انجام می شود.
۴. قیمت اختیار: مبلغی است که خریدار اختیار معامله بابت خرید اختیار معامله به فروشنده اختیار معامله می پردازد.

---

1. Call Option
2. Put Option
3. Premium

۴. زمان دقیق آن بستگی به نوع قرارداد دارد که می تواند در سررسید یا هر زمان قبل از سررسید باشد.

« ۲. انواع اختیار معامله

همان طور که گفتیم اختیار معامله ها را به دو نوع کلی می توان تقسیم نمود:

« ۲-۱. اختیار خرید

این نوع اختیار معامله به خریدار این اجازه را می دهد که مقدار مشخص از يك دارایی را در آینده، در زمانی مشخص و به قیمتی معین خریداری نماید.

به عنوان مثال فرض کنید قرارداد اختیار معامله ی خرید با دارایی پایه سکه در شرکت بورس کالای ایران قابل معامله می باشد. قیمت هر سکه در بازار نقدی در اردیبهشت ماه سال ۹۶، ۱،۲۰۰،۰۰۰ تومان می باشد. چنانچه فردی اختیار خرید مذکور را با قیمت اعمال ۱،۲۰۰،۰۰۰ تومان برای سررسید تیر ۹۶ به قیمت ۵۰ هزار تومان (قیمت اختیار معامله) خریداری نماید، پایان تیر ۹۶، این فرد حق دارد هر سکه را با قیمت ۱،۲۰۰،۰۰۰ تومان از فروشنده اختیار معامله خریداری کند. حال چنانچه قیمت نقدی سکه تا زمان سررسید به ۱،۳۰۰،۰۰۰ تومان رسیده باشد خریدار اختیار معامله به ازای هر سکه، ۱۰۰ هزار تومان سود می کند (البته با در نظر گرفتن هزینه خرید اختیار و کسر ۵۰ هزار تومان، در کل معادل ۵۰ هزار تومان سود می کند) و چنانچه قیمت نقدی سکه تا زمان سررسید به ۱،۱۰۰،۰۰۰ تومان رسیده باشد خریدار اختیار معامله از حق خرید خود استفاده نمی کند و اختیار معامله را اعمال نمی کند (چرا که می تواند در بازار، سکه را به قیمت کمتر بخرد) و در نتیجه فقط زبانی معادل ۵۰ هزار تومان (هزینه خرید اختیار که در ابتدای انعقاد قرارداد پرداخته بود) را متحمل می شود.

« ۲-۲. اختیار فروش

این نوع اختیار معامله به خریدار خود این اجازه را می دهد که مقدار مشخص از يك دارایی را در آینده در زمانی مشخص و با قیمتی معین

به فروشنده اختیار معامله بفروشد.

به عنوان مثال فرض کنید قرارداد اختیار معامله‌ی فروش با دارایی پایه سکه در شرکت بورس کالای ایران قابل معامله می‌باشد. قیمت هر سکه در بازار نقدی در اردیبهشت ماه سال ۹۶، ۱،۲۰۰،۰۰۰ تومان می‌باشد. چنانچه فردی اختیار فروش مذکور را با قیمت اعمال ۱،۲۰۰،۰۰۰ تومان برای سررسید تیر ۹۶، به قیمت ۱۵ هزار تومان (قیمت اختیار معامله) خریداری نماید، پایان تیر ۹۶، این فرد حق دارد هر سکه را با قیمت ۱،۲۰۰،۰۰۰ تومان به فروشنده اختیار معامله بفروشد. حال چنانچه قیمت نقدی سکه تا زمان سررسید به ۱،۱۰۰،۰۰۰ تومان رسیده باشد خریدار اختیار معامله فروش روی هر قرارداد ۱۰۰ هزار تومان سود می‌کند (که البته با در نظر گرفتن هزینه خرید اختیار به مبلغ ۱۵ هزار تومان، در کل معادل ۸۵ هزار تومان سود می‌کند) و چنانچه قیمت نقدی سکه تا زمان سررسید به ۱،۳۰۰،۰۰۰ تومان رسیده باشد بدیهی است خریدار اختیار معامله از حق فروش خود استفاده نمی‌کند و اختیار معامله را اعمال نمی‌کند (چرا که می‌تواند در بازار سکه را به قیمت بیشتری بفروشد) و در نتیجه در این حالت تنها زبانی که وی متحمل می‌شود مبلغ ۱۵ هزار تومانی است که بابت خرید اختیار در ابتدای انعقاد قرارداد پرداخته بود.

« ۳. انواع اختیار معامله از نظر سبک اعمال

اختیار معامله‌ها از نظر سبک اعمال به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند:

« ۳-۱. اختیار معامله اروپایی

اختیار معامله اروپایی، اختیار معامله‌هایی هستند که اعمال آن‌ها فقط در زمان سررسید مقرر شده، صورت می‌پذیرد و خریدار اختیار معامله هیچ‌گاه قبل از زمان سررسید قید شده در اختیار معامله مجاز به استفاده از اختیار معامله خود نمی‌باشد. قراردادهای اختیار معامله در شرکت بورس کالای ایران با سبک اعمال اروپایی راه اندازی می‌شود.

« ۲-۳. اختیار معامله آمریکایی

تفاوتی که این نوع اختیار معامله ها با اختیار معامله های اروپایی دارند در زمان مجاز برای اعمال این اختیار معامله ها می باشد. اختیار معامله های آمریکایی برخلاف اختیار معامله های اروپایی در هر تاریخی قبل از زمان سررسید قابل اعمال می باشند. مثلاً اگر یک اختیار معامله آمریکایی برای مدت ۶ ماه بسته شده باشد، چنانچه قبل از ۶ ماه (مثلاً بعد از ۳ ماه از زمان انعقاد اختیار معامله)، خریدار اختیار معامله احساس کند که با اعمال اختیار معامله خود، از سود خوبی برخوردار می شود می تواند در همان زمان اختیار معامله را اعمال و از حق خود استفاده کند.

بطور کلی اختیار معامله های آمریکایی در مقایسه با اختیار معامله های اروپایی به دلیل اینکه از ریسک بالاتری برای فروشنده اختیار معامله برخوردار هستند، قیمت بالاتری در مقایسه با اختیار معامله های اروپایی دارند.

« ۴. انواع قراردادهای اختیار معامله کالی»

اختیار معامله ها در دنیا در کشورهای مختلفی از طریق بازارهای بورس و بازارهای غیر بورسی نظیر بانک ها و موسسات اقتصادی در حال معامله می باشند. اختیار معامله ها روی دارایی های مختلف مالی و غیر مالی معامله می شوند. قراردادهای اختیار معامله در بسیاری از بورس ها به صورت گسترده بر روی کالاها مورد معامله قرار می گیرند که خود به دو صورت می باشند؛ اختیار معامله بر روی خود کالاها و اختیار معامله بر روی قرارداد آتی کالاها. در شرکت بورس کالای ایران، قراردادهای اختیار معامله بر روی کالا راه اندازی خواهد شد.

« ۵. حد سود و زیان برای طرفین معامله

با توجه به توضیحات مطرح شده کسانی که وارد معاملات اختیار می شوند می توانند یکی از چهار موقعیت زیر را داشته باشند.

- موقعیت خرید اختیار خرید^۵
- موقعیت فروش اختیار خرید^۶
- موقعیت خرید اختیار فروش^۷
- موقعیت فروش اختیار فروش^۸

خریداران اختیار معامله یعنی دارندگان موقعیت‌های خرید اختیار معامله‌های خرید یا فروش^۹ می‌توانند به میزان نامشخص سود کنند ولی زیان آنها محدود به مبلغی است که بابت خرید اختیار پرداخت کرده‌اند (برابر قیمت اختیار معامله). در واقع خریداران زیان خود را محدود می‌کنند.

فروشنندگان اختیار معامله یعنی دارندگان موقعیت‌های فروش اختیار معامله‌های خرید یا فروش^{۱۰} در کسب سود محدود هستند و حداکثر سود آن‌ها همان مبلغی است که از فروش اختیار به دست آورده‌اند. زیان فروشنندگان نامحدود است؛ بنابراین باید پیش‌بینی خوبی نسبت به آینده بازار داشته باشند تا با زیان هنگفتی مواجه نشوند.

سود و زیان خریدار و فروشنده اختیار معامله دقیقاً برعکس یکدیگر می‌باشد. یعنی اگر خریدار اختیار معامله X تومان سود کند، فروشنده اختیار معامله دقیقاً مبلغی معادل X تومان زیان می‌کند و بالعکس.

در زیر حالت‌های مختلف سود و زیان خریدار و فروشنده را به وسیله نمودار، برای هریک از انواع اختیار معامله (خرید یا فروش)، نمایش خواهیم داد. قبل از بررسی حالات، متغیرهای مربوطه را به شرح زیر تعریف می‌کنیم:

- قیمت اختیار معامله خرید: P_{call}
- قیمت اختیار معامله فروش: P_{put}
- قیمت اعمال: K
- قیمت نقدی در زمان t : St

5 . Long call option

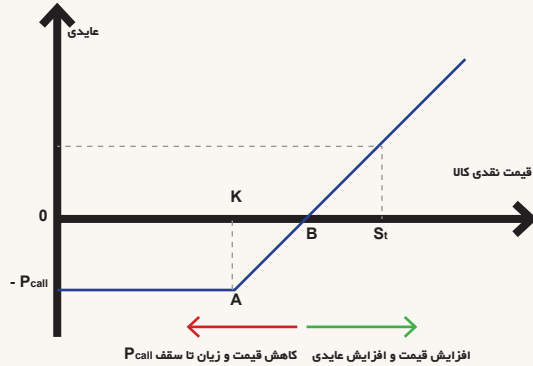
6 . Short call option

7 . Long put option

8 . Short put option

9 . Long call option and long put option

10 . Short call option and short put option

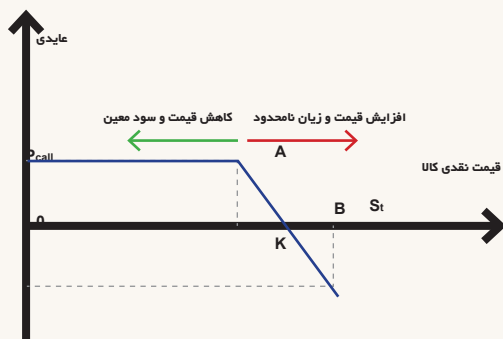
در صورتی که S_t (قیمت نقدی در زمان t) از K (قیمت اعمال) بیشتر باشد به نفع خریدار است که از اختیار خرید خود استفاده نماید.

در محدوده نقاط بین A و B با اینکه قیمت نقدی بیشتر از قیمت اعمال می باشد، ولی با احتساب قیمت اختیار پرداختی (P_{call}) در ابتدای انعقاد قرارداد، عایدی مشتری از انعقاد این قرارداد منفی می باشد. از نقطه B به بعد عایدی خریدار مثبت خواهد شد.

در صورتی که S از K کمتر شود، مشتری از اختیار خود استفاده نخواهد کرد (نقاط قبل از A). در این حالت سقف زیان مشتری همان P_{call} (قیمت اختیار معامله که در ابتدای انعقاد قرارداد پرداخته) است. در نهایت عایدی خریدار از خرید این اختیار در زمان t به شرح زیر می باشد:

$$\text{عایدی} = \max(S_t - P_{call}, -P_{call})$$

طبق رابطه فوق نشان می دهد که حداکثر زیان خریدار به اندازه قیمت اختیار پرداختی و در حالتی است که قرارداد را اعمال نکند. همچنین نشان می دهد که در صورت افزایش قیمت نقدی (S_t) به بیش از قیمت اعمال (K) عایدی او افزایش خواهد یافت.

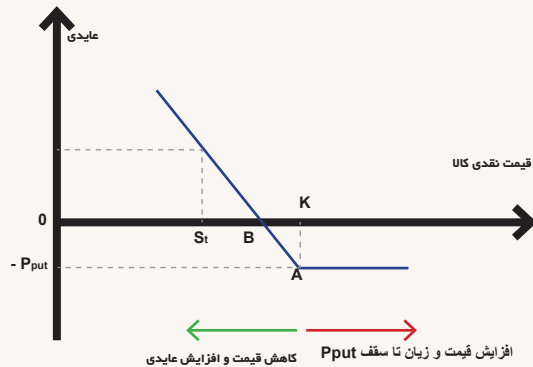
همان طور که قبلاً نیز اشاره شد، در اختیار خرید در صورتی که S_t (قیمت نقدی در زمان t) از K (قیمت اعمال) بیشتر باشد خریدار از اختیار خرید خود استفاده می‌کند و فروشنده موظف به فروش دارایی با قیمت اعمال می‌باشد.

در صورتی که خریدار از اختیار خرید خود استفاده نکند (نقاط قبل از نقطه A)، فروشنده به اندازه مبلغ اختیار خرید (P_{call}) سود خواهد برد و این حداکثر سود فروشنده اختیار خرید می‌باشد. در محدوده نقاط A تا B که خریدار احتمال دارد از اختیار خرید خود استفاده کند، فروشنده با توجه به قیمت اختیار دریافتی (P_{call}) در ابتدای انعقاد قرارداد، (در صورت اعمال خریدار) متحمل زیان نخواهد شد. در نتیجه سود فروشنده محدود خواهد بود و حداکثر به اندازه P_{call} و در صورت افزایش قیمت به بیشتر از نقطه B ، زیان فروشنده به صورت نامحدود افزایش خواهد یافت.

در کل عایدی او به شرح زیر خواهد بود:

$$\text{عایدی} = \min(K - S_t + P_{call}, P_{call})$$

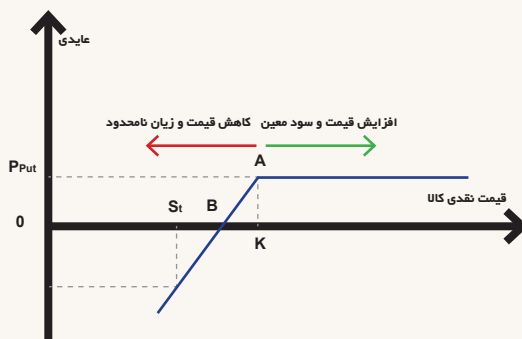
حداکثر عایدی مثبت او در صورت اعمال نکردن طرف مقابل (خریدار) و به میزان P_{call} خواهد بود و در صورتی که قیمت نقدی از قیمت اعمال بیشتر شود عایدی وی کاهش پیدا می‌کند و حتی ممکن است به صورت نامحدود منفی شود.

در صورتی که S_t (قیمت نقدی در زمان t) از K (قیمت اعمال) کمتر باشد به نفع خریدار است که از اختیار فروش خود استفاده نماید. در محدوده نقاط بین A و B با اینکه قیمت نقدی کمتر از قیمت اعمال می باشد، ولی با احتساب قیمت اختیار پرداختی (P_{put}) در ابتدای انعقاد قرارداد، عایدی مشتری از انعقاد این قرارداد منفی می باشد. با کاهش قیمت نقدی به کمتر از نقطه B ، عایدی خریدار مثبت خواهد شد. در صورتی که S_t از K بیشتر شود، بدیهی است مشتری از اختیار خود استفاده نخواهد کرد. در این حالت سقف زیان مشتری P_{put} (قیمت اختیار معامله که در ابتدای انعقاد قرارداد پرداخته) است. در نهایت عایدی خریدار از خرید این اختیار در زمان t به شرح زیر می باشد:

$$\text{عایدی} = \max(K - S_t - P_{put}, -P_{put})$$

حداکثر زیان وی به اندازه قیمت اختیار پرداختی و در حالتی است که قرارداد را اعمال نکند و در صورت کاهش قیمت نقدی (S_t) به کمتر از قیمت اعمال (K) عایدی او افزایش خواهد یافت.

همان طور که قبلاً نیز اشاره شد، در اختیار فروش در صورتی که S_t (قیمت نقدی در زمان t) از K (قیمت اعمال) کمتر باشد خریدار از اختیار فروش خود استفاده می‌کند و فروشنده موظف به خرید دارایی با قیمت اعمال می‌باشد. در زمانی که خریدار از اختیار فروش خود استفاده نمی‌کند (نقاط بعد از نقطه A)، فروشنده به اندازه مبلغ اختیار فروش (P_{put}) سود خواهد کرد و این حداکثر سود فروشنده اختیار فروش می‌باشد. در محدوده نقاط A تا B که این احتمال وجود دارد که خریدار اختیار فروش را اعمال کند، فروشنده با توجه به قیمت اختیار دریافتی (P_{put}) در ابتدای انعقاد قرارداد، (در صورت اعمال خریدار) متحمل زیان نخواهد شد. پس در نتیجه سود فروشنده محدود خواهد بود و حداکثر به اندازه P_{put} است. در صورت افزایش قیمت به بیشتر از نقطه B زیان فروشنده به صورت نامحدود افزایش خواهد یافت. در کل عایدی او به شرح زیر خواهد بود:

$$\text{عایدی} = \min (S_t - K + P_{put}, P_{put})$$

حداکثر عایدی مثبت او در صورت اعمال نکردن طرف مقابل (خریدار) و به میزان P_{call} خواهد بود و در صورتی که قیمت نقدی از قیمت اعمال کمتر شود عایدی وی کاهش پیدا می‌کند و حتی ممکن است به صورت نامحدود منفی شود.

« ۶. خروج از بازار

الف) دارنده موقعیت خرید اختیار معامله می تواند به یکی از سه روش زیر از قرارداد خارج شود:

۱. **موقعیت خود را ببندد**^{۱۱}: خریدار قرارداد اختیار، چون قبلاً یک قرارداد را خریده پس می تواند با فروش عین آن قرارداد به شخص دیگر، موقعیت باز خود را بسته و از بازار خارج می شود.

۲. **از حق خود استفاده کند**^{۱۲}: خریدار قرارداد اختیار می تواند از حق خود برای فروش یا خرید کالا استفاده نماید و قرارداد را اعمال کند. اعمال بر اساس اختیار معامله اروپایی در تاریخ سررسید ممکن خواهد بود.

۳. **از حق خود استفاده نکند**: خریدار قرارداد اختیار در صورتی که استفاده از حق اختیار به سودش نباشد در تاریخ سررسید از حق خود استفاده نخواهد کرد و خود به خود قرارداد باطل خواهد شد.

ب) دارنده موقعیت فروش اختیار معامله نیز چون به عنوان فروشنده در قرارداد شرکت کرده است در طول دوره معاملاتی و تا قبل از سررسید می تواند قرارداد را به شخص دیگری واگذار کند (یعنی موقعیت معکوس اخذ کند)، موقعیت خود را ببندد و از بازار خارج شود.

---

11 . Offset

12 . Exercise

« ۷. وضعیت اختیار معامله از لحاظ بازدهی

یک قرارداد اختیار معامله از نظر بازدهی می تواند در یکی از سه حالت زیر باشد :

« ۷-۱. اختیار معامله در سود^{۱۳}

یک اختیار معامله را در سود می نامیم اگر چنانچه فرد خریدار با اعمال آن به سود برسد. به عنوان مثال اگر در قرارداد اختیار خرید، قیمت نقدی کالا بیشتر از قیمت اعمال قرارداد اختیار باشد، بدین معنی است که خریدار با اعمال اختیار، کالای مورد نظر را با قیمتی کمتر از قیمت نقدی، از فروشنده اختیار خواهد خرید و در نتیجه سود خواهد برد. در این حالت گفته می شود که اختیار معامله در سود است.

« ۷-۲. اختیار معامله بی تفاوت^{۱۴}

یک اختیار معامله را بی تفاوت می نامیم اگر چنانچه فرد خریدار با اعمال آن نه به سودی برسد و نه زیان کند. برای مثال اگر در قرارداد اختیار خرید، قیمت اعمال قرارداد اختیار برابر با قیمت نقدی کالا باشد، برای خریدار اختیار فرقی ندارد که کالا را از بازار نقدی تهیه کند یا قرارداد را اعمال کند. در نتیجه در این حالت گفته می شود که اختیار معامله بی تفاوت نسبت به سود یا زیان است.

« ۷-۳. اختیار معامله در زیان^{۱۵}

یک اختیار معامله را در زیان می نامیم چنانچه خریدار آن با اعمال اختیار معامله زیان کند. طبیعی است که اختیار معامله های در زیان هیچگاه اعمال نمی شوند. به عنوان مثال اگر در قرارداد اختیار خرید، قیمت نقدی کمتر از قیمت اعمال قرارداد باشد، خریدار با اعمال آن زیان می کند. در نتیجه منطقی نیست که از اختیار خود استفاده کند

13 . In the money (ITM)

14 . At the money (ATM)

15 . Out of the money (OTM)

چرا که می‌تواند کالای مورد نظر را با قیمتی کمتر، از بازار نقدی تهیه کند. در این حالت گفته می‌شود اختیار معامله در زیان است. وضعیت بازدهی یک اختیار در هر زمانی قبل از سررسید تا سررسید قرارداد قابل بررسی است. اگرچه در قراردادهای اختیار معامله اروپایی قبل از سررسید امکان اعمال وجود ندارد ولی با در نظر گرفتن فرض اعمال می‌توان وضعیت بازدهی آن را تعیین کرد. به طور کلی وضعیت بازدهی اختیار معامله خرید و فروش، برای دارنده آن به شرح زیر خواهد بود:

اختیار خرید	اختیار فروش	
اختیار معامله در سود است	اختیار معامله در زیان است	قیمت نقدی < قیمت اعمال
اختیار معامله بی تفاوت است	اختیار معامله بی تفاوت است	قیمت نقدی = قیمت اعمال
اختیار معامله در زیان است	اختیار معامله در سود است	قیمت نقدی > قیمت اعمال

« ۸. قیمت اختیار معامله

همانطور که گفته شد قیمت اختیار معامله مبلغی است که در هنگام انعقاد قرارداد اختیار معامله، خریدار اختیار به طرف مقابل پرداخت می‌کند. این که این قیمت چه مقدار باشد بستگی به عرضه و تقاضای بازار دارد و معمولاً مدلهایی برای تعیین این قیمت وجود دارد که مهمترین آنها مدل بلک و شولز و مدل چند جمله‌ای است، ولی به صورت ساده می‌توان گفت که این قیمت خود از دو جزء تشکیل شده است؛ ارزش ذاتی و ارزش زمانی.

« ۸-۱. ارزش ذاتی

ارزش ذاتی تفاوت بین قیمت نقدی دارایی پایه با قیمت اعمال اختیار معامله در زمان اعمال می‌باشد. اگر این مقدار مثبت باشد در واقع ارزش ذاتی برابر مقدار در سود بودن اختیار است. در نتیجه اختیار معامله‌ها

(اختیار خرید و اختیار فروش) فقط زمانی دارای ارزش ذاتی هستند که در سود^{۱۶} باشند.

قرارداد اختیار خرید زمانی در سود است که قیمت نقدی دارایی پایه بیشتر از قیمت اعمال باشد. برای مثال اختیار معامله خرید سکه با قیمت اعمال ۱,۲۰۰,۰۰۰ تومان، در صورتی که قیمت نقدی سکه ۱,۲۵۰,۰۰۰ تومان باشد دارای ۵۰ هزار تومان ارزش ذاتی می باشد.

قیمت اعمال - قیمت نقدی دارایی پایه = ارزش ذاتی قرارداد اختیار خرید

قرارداد اختیار فروش زمانی در سود است که قیمت نقدی دارایی پایه کمتر از قیمت اعمال باشد برای مثال اختیار معامله فروش سکه با قیمت اعمال ۱,۲۰۰,۰۰۰ تومان، در صورتی که قیمت نقدی سکه ۱,۱۵۰,۰۰۰ تومان باشد دارای ۵۰ هزار تومان ارزش ذاتی می باشد.

قیمت نقدی دارایی پایه - قیمت اعمال = ارزش ذاتی قرارداد اختیار فروش

« ۲-۸. ارزش زمانی

تفاوت بین ارزش ذاتی و قیمت اختیار معامله را ارزش زمانی می گویند. در واقع این ارزش زمانی است که باعث می شود اختیار معامله ای به قیمتی بیشتر یا کمتر از ارزش ذاتی معامله شود.

ارزش ذاتی - قیمت اختیار = ارزش زمانی

به عنوان مثال اختیار معامله خرید سکه با قیمت اعمال ۱,۲۰۰,۰۰۰ تومان را در نظر بگیرید. قیمت نقدی امروز در بازار برابر ۱ میلیون تومان است و این قرارداد در بورس کالا برای سررسید دو ماه آینده، به قیمت ۷۰ هزار تومان معامله می شود؛ مشخص است که این اختیار در سود بوده و دارای ارزش ذاتی ۵۰ هزار تومان است. با توجه به این که دو ماه تا سررسید مانده، این اختیار دارای ارزش زمانی است. در واقع قرارداد اختیار خریدی که ۵۰ هزار تومان ارزش ذاتی دارد، به قیمت ۷۰ هزار

16 . In the money

تومان معامله می‌شود. در نتیجه ۲۰ هزار تومان بابت ارزش زمانی قرارداد پرداخت شده است.

ارزش زمانی باگذشت زمان و رسیدن به سررسید کاهش می‌یابد. تا جایی که در روز سررسید اختیار تنها به اندازه ارزش ذاتی قیمت خواهد داشت. در این حالت اختیار یا ارزش ذاتی خواهد داشت و اختیار در سود خواهد بود یا ارزش ذاتی نخواهد داشت و اختیار معامله در زیان است. پس در زمان سررسید رابطه زیر برقرار است:

ارزش ذاتی = قیمت اختیار معامله

برای روشن شدن موضوع، پس از ارائه تابلو معاملاتی در بخش‌های بعد، ارزش ذاتی و زمانی هر یک از نمادها را مشخص خواهیم نمود.

« ۹. فوایل قیمت اعمال

طبق دستورالعمل اجرایی معاملات قرارداد اختیار، بورس برای هر دارایی پایه، در اولین روز معاملاتی، در هر یک از انواع اختیار (خرید و فروش) حداقل ۳ قرارداد با قیمت‌های اعمال متفاوت درج خواهد کرد. حداقل یک قرارداد اختیار معامله در سود، یک قرارداد اختیار معامله بی تفاوت و یک قرارداد اختیار معامله در زیان درج می‌شود. به این مجموعه از نمادها زیرگروه هم‌ماه گفته می‌شود. این قیمت‌های اعمال متفاوت با نمادهای معاملاتی در یک زیرگروه هم‌ماه، با فوایل مشخص از یکدیگر راه اندازی می‌شوند. در نتیجه فاصله قیمتی مشخص و ثابتی بین نمادها وجود خواهد داشت. ممکن است با نوسانات قیمت دارایی پایه، بورس مجبور شود نمادهای جدید در آن زیرگروه هم‌ماه راه اندازی کند تا در هر زیرگروه، همواره حداقل یک قرارداد در سود و یک قرارداد در زیان وجود داشته باشد.

« ۱۰. تابلو معاملات

شکل مقابل تابلو معاملاتی قراردادهای اختیار معامله یک زیر گروه هم‌ماه^{۱۷} را در یک کلاس اختیار معامله^{۱۸} برای دارایی پایه سکه طلا نشان می‌دهد. قراردادهای اختیار خرید برای سررسید تیر ماه سال ۹۶، که با توجه به قیمت نقدی سکه، ۴ نماد معاملاتی با قیمت اعمال متفاوت (با فواصل ۲۵۰,۰۰۰ ریالی) تعریف شده است. در لحظه ثبت تابلو، به تاریخ سررسید دو ماه باقیست. همچنین قیمت سکه طلا در بازار نقدی ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده است که نسبت به روز قبل مبلغ ۱۰,۰۰۰ ریال کاهش داشته است. در نتیجه بدیهی است که در روز معاملاتی جاری، قیمت‌های اختیار خرید با کاهش همراه باشد. شایان ذکر است که رنگ سبز در تابلو معاملاتی به معنای افزایش در نرخ‌ها و رنگ قرمز به معنای کاهش در نرخ‌های مورد نظر می‌باشد.

حال، برای درک بیشتر موارد مندرج در تابلو معاملاتی، اجزای آن را شرح می‌دهیم:

۱. **نوع اختیار معامله؛** تمام نمادهای معاملاتی مربوط به اختیار خرید و فروش سررسید تیر ماه ۹۶ در این تابلو نشان داده شده است. شایان ذکر است در تصویر زیر فقط یکی از قیمت‌های اعمال در سررسید تیر ماه انتخاب و نشان داده شده است.

۲. **قیمت اعمال؛** برای هر قیمت اعمال، یک نماد معاملاتی وجود دارد. با توجه به اینکه مطابق دستور العمل می‌بایست در هر نماد معاملاتی حداقل یک قرارداد اختیار معامله در سود و یک قرارداد اختیار

۱۷. مجموعه قراردادهای اختیار معامله یک گروه اختیار معامله است که زمان سررسید آنها یکسان می‌باشد. گروه اختیار معامله نیز همه قراردادهای اختیار معامله خرید و فروش مبتنی بر یک دارایی پایه است. در اینجا منظور همه قراردادهای اختیار معامله سکه طلا با سررسید تیر ماه ۹۶ می‌باشد.

۱۸. مجموعه قراردادهای اختیار معامله یک گروه اختیار معامله است که از یک نوع (اختیار خرید یا اختیار فروش) باشند.

قرارداد اختیار معطله با قیمت اعمال ۱۱,۷۵۰,۰۰۰

اختیار خرید ۱									
وجه تقصیر لازم:		وجه تقصیر اولیه:	آخرین قیمت پایانی:	کد قرارداد:					
1,945,717		1,300,000	1,745,717	GCTR96C1175					
حجم	ارزش	موقعیت های باز	قیمت معطلاتی	اولین	بالاترین	کمترین	آخرین	حجم	تفاضل
5	730,000	580,000	530,000	540,000	540,000	530,000	550,000	16	580,000
5	900,000	551,000	-395,717	-215,717	-185,717	-205,717	71	20	551,000
5	935,000	530,000	-26,25%	-28,93%	-24,91%	-27,59%	2	5	935,000
1396/02/18 - 12:50:02		12:50:00		-		10:50:02		2,9%	
X ۱		هزار ریال		5,500		71		10	

قیمت اعمال ۲									
11,750,000									
K(-1)									

اختیار فروش ۱									
وجه تقصیر لازم:		وجه تقصیر اولیه:	آخرین قیمت پایانی:	کد قرارداد:					
1,012,525		1,000,000	62,525	GCTR96F1175					
حجم	ارزش	موقعیت های باز	قیمت معطلاتی	اولین	بالاترین	کمترین	آخرین	حجم	تفاضل
15	390	434	27,000	25,000	27,000	25,000	25,000	5	23,500
15	390	434	-42,525	-44,525	-42,525	-44,525	-42,525	5	23,000
15	390	434	-61,17%	-64,04%	-61,17%	-64,04%	-61,17%	3	22,000
10:50:34		10:50:34		-		10:50:34		3,58%	
X ۱		هزار ریال		40		40		40	

قرارداد اختیار معطله با قیمت اعمال ۱۲,۰۰۰,۰۰۰

قرارداد اختیار معطله با قیمت اعمال ۱۲,۲۵۰,۰۰۰

قرارداد اختیار معطله با قیمت اعمال ۱۲,۵۰۰,۰۰۰

معامله در میان وجود داشته باشد، در تابلو فوق چهار قیمت اعمال از قیمت ۱۱،۷۵۰،۰۰۰ ریال تا ۱۲،۵۰۰،۰۰۰ ریال مشاهده می‌کنیم.

۳. قیمت‌های معامله شده؛ اولین، بیشترین، کمترین و آخرین قیمت معامله شده را در طی ساعات معاملاتی یک جلسه معاملاتی نشان می‌دهد. مقدار و درصد تغییر این قیمت‌ها نسبت به قیمت پایانی روز قبل، زیر هر قیمت درج شده است.

۴. مجموع موقعیت‌های باز را در هر نماد معاملاتی نشان می‌دهد. برای مثال در نماد اول، ۷۱ موقعیت باز وجود دارد و به عبارتی ۷۱ موقعیت باز خرید و ۷۱ موقعیت باز فروش وجود دارد. موقعیت باز خرید نشان دهنده تداوم امکان استفاده از اختیار موضوع قرارداد اختیار معامله و موقعیت باز فروش نشان دهنده تداوم تعهد موضوع قرارداد اختیار معامله است.

۵. ارزش معاملات؛ که برابر مجموع حاصلضرب قیمت‌های اختیار معامله شده در حجم معامله شده است.

۶. حجم معاملات؛ نشان دهنده تعداد قراردادهای معامله شده تا لحظه ثبت تابلو است.

۷. تقاضا؛ یا همان سفارش‌های خرید که در آن خریداران اختیار معامله در هر نماد، با توجه به اولویت قیمتی-زمانی در صف خرید قرار می‌گیرند.

۸. عرضه؛ یا همان سفارش‌های فروش که در آن منتشرکنندگان و فروشندگان اختیار معامله در هر نماد، با توجه به اولویت قیمتی-زمانی در صف قرار می‌گیرند.

۹. **نماد معاملاتی**؛ که متشکل از نام دارایی پایه، ماه و سال قرارداد، نوع اختیار و قیمت اعمال می باشد. در نمادهای معاملاتی مربوط به قیمت اعمال اول، دو نماد معاملاتی GCTR96C1175 و GC-TR96P1175 به شرح زیر قابل توصیف می باشد:

GC نام اختصاری دارایی پایه؛ سکه طلا (Gold Coin)

TR نام اختصاری ماه قرارداد؛ تیر ماه

۹۶ سال قرارداد

C و یا P نام اختصاری نوع اختیار معامله؛ C مربوط به اختیار خرید و P مربوط به اختیار فروش می باشد.

۱۱۷۵ علامت اختصاری قیمت اعمال؛ در اینجا منظور قیمت ۱۱،۷۵۰،۰۰۰ ریال می باشد.

۱۰. **قیمت پایانی روز** قبل در هر نماد معاملاتی می باشد که بر اساس میانگین وزنی قیمت معاملات انجام شده طی آن روز معاملاتی محاسبه می شود.

۱۱. **وجه تضمین اولیه**؛ وجه تضمینی است که هنگام اخذ موقعیت فروش به ازای هر موقعیت باید در حساب عملیاتی موجود باشد.

۱۲. **وجه تضمین لازم**؛ وجه تضمینی است که در پایان هر روز معاملاتی توسط بورس اعلام می شود و مشتری باید به ازای هر موقعیت فروش اخذ شده این مبلغ را در حساب خود داشته باشد

« تعیین ارزش ذاتی و زمانه در تابلو معاملات

همانگونه که پیش از این ذکر شد قراردادهای اختیار معامله اروپایی ای که زمان سررسید آن ها نزدیک نیست، دارای ارزش زمانی هستند. بنابراین قیمت های اختیار معامله (و در نهایت قیمت های پایانی محاسبه شده بر اساس آن ها)، باید ارزشی بیشتر از ارزش ذاتی داشته باشند. به عنوان مثال در تابلو معاملاتی فوق، در صورتی که قیمت نقدی در لحظه ثبت تابلو ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد و آخرین قیمت اختیار معامله شده را برای تعیین ارزش ها در نظر بگیریم، وضعیت نمادهای معاملاتی و ارزش های زمانی و ذاتی آن ها به ترتیب زیر خواهد بود:

اختیار خرید				اختیار فروش				قیمت نقدی دارایی پایه در لحظه ثبت تابلو	قیمت امعال
وضعیت اختیار خرید	آخرین قیمت معامله شده در تابلو	ارزش ذاتی	ارزش زمانی	وضعیت اختیار فروش	آخرین قیمت معامله شده در تابلو	ارزش ذاتی	ارزش زمانی		
در سود	۵۵۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰	در زیان	۲۷۰۰۰۰	۰	۲۷۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۱۰۷۵۰۰۰۰
بی تفاوت	۳۰۰۰۰۰۰	۰	۳۰۰۰۰۰۰	بی تفاوت	۱۰۰۰۰۰۰	۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰۰
در زیان	۱۹۰۰۰۰۰	۰	۱۹۰۰۰۰۰	در سود	۲۱۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰	(۴۰۰۰۰۰)	۱۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۲۵۰۰۰۰
در زیان	۱۰۰۰۰۰۰	۰	۱۰۰۰۰۰۰	در سود	۳۱۵۰۰۰۰	۵۵۰۰۰۰۰	(۱۸۵۰۰۰۰)	۱۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۵۰۰۰۰۰

توجه شود که در اختیار فروش اروپایی امکان دارد ارزش زمانی اختیار منفی باشد.

« ۱۱. مشخصات قرارداد

قبل از راه اندازی هر قرارداد اختیار معامله در بورس اطلاعاتی در قالب مشخصات قرارداد برای آن قرارداد منتشر می شود. در زیر به بخش های مهم مشخصات قرارداد اختیار معامله سکه طلا در شرکت بورس کالای ایران می پردازیم:

نماد معاملاتی: متشکل از نام دارایی پایه، سال و ماه قرارداد، قیمت اعمال و نوع قرارداد اختیار معامله است. برای مثال نماد اختیار معامله

خرید به صورت GCMYYCK (K نمایان کننده قیمت اعمال، MM، علامت اختصاری ماه قرارداد و YY سال و C نشان دهنده اختیار خرید) می باشد. در بخش های قبل، جزییات نماد معاملاتی با ذکر یک مثال به طور کامل شرح داده شد.

اندازه قرارداد اختیار^{۱۹}: بیانگر این است که هر قرارداد شامل چه تعداد و یا چه مقدار از دارایی پایه مورد نظر می باشد. اندازه قرارداد اختیار معامله سکه طلا در شرکت بورس کالای ایران، یک سکه می باشد.

فاصله ی قیمت اعمال^{۲۰}: فاصله بین قیمت های اعمال در مشخصات قرارداد تعیین می شود. برای راه اندازی نماد جدید در یک زیرگروه هم ماه باید این فاصله قیمتی نسبت به قیمت اعمال نماد قبلی رعایت شود. فواصل قیمت اعمال در قراردادهای اختیار معامله سکه طلا در شرکت بورس کالای ایران برابر ۲۵۰،۰۰۰ ریال در نظر گرفته شده است.

وجه تضمین^{۲۱}: بر اساس ساختار بازار، باید مقدار وجه تضمین برای جلوگیری از وقوع نکول قرارداد تعیین شود. در این قراردادها چون خریدار، اختیار و فروشنده، تعهد دارد، وجه تضمین لازم از فروشنده دریافت می شود.

سبک اعمال اختیار^{۲۲}: نحوه اعمال اختیار یعنی اروپایی یا آمریکایی بودن اختیار باید بر اساس نوع دارایی پایه تعیین گردد. قراردادهای اختیار معامله سکه طلا در شرکت بورس کالای ایران به صورت اروپایی تعیین شده است.

نحوه اعمال: اعمال قرارداد اختیار معامله تنها به درخواست دارنده موقعیت باز خرید صورت می گیرد. بدین ترتیب موقعیت باز مشتری

19 . Contract size

20 . Strike price interval

21 . Margin

22 . Exercising options

خریداری که درخواست اعمال خود را تا مهلت مقرر اعلام نکرده باشد، مبلغی خواهد شد.

حداقل تغییر قیمت^{۲۳}: حداقل تغییرات قابل اعمال در قیمت اختیار در معاملات هنگام ثبت سفارش باید بر اساس نوع دارایی پایه در بورس تعیین گردد. در قراردادهای اختیار معامله سکه، مبلغ ۱۰۰ ریال تعیین شده است.

ماه‌های قرارداد^{۲۴}: ماه‌های سررسید یا مدت زمانی که قرارداد اختیار معامله قابل اعمال می‌باشد باید توسط بورس تعیین گردد و تقویم آن در دسترس قرار گیرد.

دوره معاملاتی: روز و ساعت سررسید قرارداد اختیار معامله باید توسط بورس تعیین گردد، زیرا تا قبل از تاریخ سررسید، قرارداد اختیار معامله می‌تواند در بازار معامله شود. اطلاعیه‌گشایش مربوط به هر نماد حاوی اولین و آخرین روز معاملاتی، طی اطلاعیه‌ای از طریق سایت بورس کالای ایران، قبل از گشایش نماد، به اطلاع عموم خواهد رسید.

مهلت تحویل و شرایط آن: مدت زمان، مهلت‌ها و شرایط تحویل دارایی پایه باید در قرارداد مشخص گردد. کلیه مهلت‌های مربوط به مشتری، کارگزار و بورس جهت انجام فرآیند درخواست اعمال و انجام تخصیص‌های مربوطه در مشخصات قرارداد اعلام می‌شود.

محدودیت تعداد موقعیت‌های باز و هم جهت^{۲۵}: در بازار مشتقات جهت مدیریت ریسک بازار و جلوگیری از ایجاد اختلال در بازارها، محدودیت‌های معاملاتی در نظر می‌گیرند. یکی از این محدودیت‌ها،

23 . Tick size

24 . Expiration months

25 . Position limits

محدودیت تعداد موقعیت‌های باز معاملاتی است که مشتری در یک جهت دارد. موقعیت‌های باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید و موقعیت‌های باز خرید قرارداد اختیار معامله فروش یا موقعیت‌های باز خرید قرارداد اختیار معامله خرید و موقعیت‌های باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش در هر زیرگروه هم‌ماه قرارداد اختیار معامله هر کدام یک جهت می‌باشند^{۲۶}. محدودیت مذکور در مشخصات قرارداد به شرح زیر می‌باشد:

سقف موقعیت‌های باز و هم جهت مشتری در هر نماد معاملاتی برای دارندگان موقعیت باز:

مشتریان حقیقی: ۲۵۰۰ قرارداد

مشتریان حقوقی: ۲۵۰۰ قرارداد و قابل افزایش تا ۱۰٪ سرمایه ثابتی شرکت محدود به ۲۰ درصد موقعیت‌های باز در هر نماد معاملاتی

ساعات و روزهای انجام معامله^{۲۷}: باید ساعت‌ها و روزهای انجام معامله تعیین و اطلاعات آن در دسترس معامله‌گران قرار گیرد. ساعات و روزهای انجام معامله در شرکت بورس کالای ایران، از شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۱۰ الی ۱۹ و پنجشنبه‌ها از ساعت ۱۰ الی ۱۶ و در آخرین روز معاملاتی از ساعت ۱۰ الی ۱۳ می‌باشد.

کارمزدهای معاملاتی^{۲۸}: انجام معامله اختیار در بازار دارای هزینه معاملاتی می‌باشد که میزان این هزینه‌ها در بازارهای مختلف متفاوت می‌باشند. کارمزدهای معاملاتی به شرح زیر می‌باشد:

کارمزد معاملات: ۱،۶۰۰ ریال از بابت معامله هر قرارداد
کارمزد اعمال: ۱،۰۰۰ ریال از بابت اعمال هر قرارداد.

۲۶. Long call option و Short call option در یک جهت هستند و به همین ترتیب Long put option و Short put option نیز در یک جهت هستند.

27. Trading hours

28. Fees

« مشخصات قرارداد اختیار معامله سکه بهار آزادی طرح امام (ره)

۱	دارایی پایه	سکه طلای تمام بهار آزادی طرح امام خمینی (ره) بر اساس استاندارد بانک مرکزی
۲	نماد کالا	GCMYYCK (K نمایان کننده قیمت اعمال، MM علامت اختصاری ماه قرارداد و YY سال و C نشان دهنده اختیار خرید می باشد) GCMYYPK (K نمایان کننده قیمت اعمال، MM علامت اختصاری ماه قرارداد و YY سال و P نشان دهنده اختیار فروش می باشد)
۳	اندازه قرارداد	یک سکه
۴	فاصله قیمت اعمال	۲۵۰.۰۰۰ ریال
۵	وجه تضمین	الف) وجه تضمین اولیه: وجه تضمین اولیه موقعیت های باز فروش برای هر نماد معاملاتی با توجه به فرمول محاسباتی زیر اخذ خواهد شد که با توجه به آن تضمین طی زمان ثابت نبوده و به صورت پویا در حال تغییر خواهد بود. اگر وجه تضمین اولیه محاسبه شده بر اساس فرمول زیر طی ۵ روز کاری متوالی بزرگتر یا طی ۱۵ روز کاری متوالی کوچکتر از وجه تضمین اولیه جاری باشد، وجه تضمین اولیه باید بر اساس فرمول زیر تعدیل شود: $\left(\left \frac{IM}{C} \right + 1 \right) \times C = \text{مبلغ وجه تضمین اولیه}$ IM: (مقدار در زیان بودن قرارداد - قیمت نقدی سکه طلا x A) و (قیمت اعمال x B) هر کدام که بزرگتر بود. A: ۱۰٪ B: ۵٪ C: ۱۰۰.۰۰۰ ریال ب) وجه تضمین لازم: وجه تضمین لازم در هر روز به صورت پویا بر اساس روند زیر، هر کدام که بزرگتر بود، محاسبه می شود: ۱- مقدار در زیان بودن قرارداد - (قیمت نقدی سکه طلا x A) + قیمت پایانی ۲- (قیمت اعمال x B) + قیمت پایانی نکته ۱: در صورتی که قیمت پایانی در بندهای ۱ و ۲، کمتر از میزان در سود بودن قرارداد باشد، میزان در سود بودن قرارداد جایگزین قیمت پایانی در فرمول فوق خواهد شد. نکته ۲: مبنای محاسبه قیمت نقدی سکه طلا، قیمت پایانی گواهی سپرده سکه طلا در نماد سکه ۹۷۱۲-۱۰ در شرکت بورس کالای ایران می باشد. ج) حداقل وجه تضمین: حداقل وجه تضمین معادل ۷۰ درصد وجه تضمین لازم می باشد.
۶	سبک اعمال	اعمال میتواند صرفاً در آخرین روز معاملاتی صورت پذیرد (اختیار معامله اروپایی).

۷	روش تخصیص	اولویت زمانی
۸	حداقل تغییر قیمت	۱۰۰ ریال
۹	ماههای قرار داد	تمامی ماههای سال به تشخیص بورس
۱۰	دوره معاملاتی	دوره معاملاتی هر کدام از نمادها در اطلاعیه معاملاتی مربوطه اعلام خواهد شد.
۱۱	واحد پولی قیمت	ریال
۱۲	مهلت ارائه درخواست اعمال	۱۵ دقیقه پس از پایان آخرین جلسه معاملاتی
۱۳	مهلت تحویل و شرایط آن	مهلت تحویل مطابق با ضوابط دستور العمل اجرایی معاملات قرار دادهای اختیار معامله بوده و محل تحویل، اتاق پایاپای بورس یا محلی است که توسط بورس تعیین می‌گردد و سایر مهلت‌های موضوع تبصره ماده ۴۳ به شرح زیر است: الف) مهلت ارائه رسید تحویل (در اختیار خرید) و واریز وجه (در اختیار فروش) توسط دارنده موقعیت فروش تا ۱۵ دقیقه پس از پایان آخرین جلسه معاملاتی ب) مهلت بررسی رسیدهای تحویل و درخواست‌های اعمال توسط بورس و اطلاع به کارگزار، تا ۴۵ دقیقه پس از پایان آخرین جلسه معاملاتی ج) مهلت اطلاع نتیجه بررسی بند ب توسط کارگزار به مشتریان، تا ۱ ساعت پس از پایان آخرین جلسه معاملاتی د) مهلت واریز وجه برای خریداران موضوع ۲-۸ بند ۸ ماده ۴۳ تا ۲ ساعت پس از پایان آخرین جلسه معاملاتی
۱۴	سقف مجاز موقعیت‌های باز و هم‌جهت	سقف موقعیت‌های باز و هم‌جهت مشتری در هر نماد معاملاتی برای دارندگان موقعیت باز: مشتریان حقیقی: ۲۵۰۰۰ قرار داد، مشتریان حقوقی: ۲۵۰۰۰ قرار داد و قابل افزایش تا ۱۰٪ سرمایه ثبتي شرکت محدود به ۲۰ درصد موقعیت‌های باز در هر نماد معاملاتی
۱۵	خسارتها	در صورتی که موقعیت‌های باز خرید یا فروش در نتیجه عدم ایفای شرایط اعمال پس از درخواست اعمال منجر به تسویه نقدی شود، فردی که تعهدات خود را ایفا ننموده است به میزان ۱/۰ درصد ارزش فعلی معامله (حجم ضربدر قیمت نقدی)، به نفع طرف مقابل خسارت میپردازد و همچنین کلیه کارمزدهای اعمال مربوط به طرف مقابل را نیز خواهد پرداخت.

۱۶	سقف وثیقه قابل دریافت از مشتری توسط کارگزار	به اندازه ارزش اعمال مجموع قراردادهای اختیار معامله منتشر شده توسط هر مشتری دارنده موقعیت باز فروش					
۱۷	نحوه درج نماد قرارداد اختیار معامله	مطابق ماده ۸ دستور العمل اجرایی قرار داد اختیار معامله. در خصوص درج اولین نماد معاملاتی بی تفاوت، قیمت اعمال این نماد ضربی از ۲۵۰،۰۰۰ ریال خواهد بود. قیمت های اعمال تمامی نمادهای ایجاد شده پس از آن نیز ضربی از ۲۵۰،۰۰۰ ریال خواهد بود. بورس قیمت های اعمال جدید را در صورتی راه اندازی خواهد کرد که برای حداقل یک روز معاملاتی نماد اختیار معامله در سود (یا در زیان) وجود نداشته باشد.					
۱۸	نحوه اعمال	اعمال قرار داد اختیار معامله تنها به درخواست دارنده موقعیت باز خرید صورت میگیرد.					
۱۹	ساعات و روزهای معاملاتی	روزهای شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۱۰ الی ۱۹، پنجشنبه ها ۱۰ الی ۱۶ و در آخرین روز معاملاتی ۱۰ الی ۱۳.					
۲۰	کارمزدهای معاملاتی	کار مزد معاملات:	شرح		خرید	فروش	جمع
			کار مزد کارگزار		۱/۶۰۰	۱/۶۰۰	۳/۲۰۰
			کار مزد بورس		۰	۰	۰
			حق نظارت سازمان		۰	۰	۰
		کار مزد اعمال: برای هر قرار داد ۱/۰۰۰ ریال					
۲۱	نوع تسویه پس از اعمال	تحویل فیزیکی دارایی پایه					
۲۲	حداکثر حجم هر سفارش	حداکثر ۲۵ قرار داد					

« ۱۲. فرآیندهای اجرایی

« ۱۲-۱. نحوه دریافت کد معاملات

افراد حقیقی (حداقل ۱۸ سال سن) و حقوقی برای شروع فعالیت در معاملات قراردادهای اختیار معامله، می‌بایست به یکی از شرکت‌های کارگزاری که مجوز معاملاتی قراردادهای مشتقه را در شرکت بورس کالای ایران داشته باشند، مراجعه و درخواست کد کنند. در صورتی که مشتری قبلاً اقدام به دریافت کد معاملاتی قراردادهای آتی از طریق شرکت‌های کارگزاری کرده باشد، می‌تواند با همان کد معاملاتی در معاملات قراردادهای اختیار معامله نیز فعالیت کند. شایان ذکر است مشتریان فقط با یک کارگزاری مجاز به انجام این معاملات می‌باشند و در صورت تمایل به تغییر کارگزاری خود، باید فرم درخواست انتقال کد معاملاتی را تکمیل و آن را به کارگزار مورد نظر خود ارائه کنند.

« ۱۲-۲. افتتاح حساب عملیات

مشتریان برای فعالیت در معاملات قراردادهای اختیار معامله می‌بایست یک حساب در اختیار بورس نزدیکی از بانک‌های عامل (سامان، ملت و رفاه) افتتاح و آن را به شرکت کارگزاری معرفی نمایند. در صورتی که مشتری کد معاملاتی قراردادهای آتی داشته باشد، می‌تواند از حساب در اختیار بورس خود برای این معاملات نیز استفاده کند.

« ۱۲-۳. ثبت سفارش مشتری

قبل از ثبت سفارشات مشتری در فرم‌های ثبت سفارش، کارگزاران می‌بایست از واریز وجه تضمین لازم توسط مشتریان، متناسب با موقعیت‌های ایشان اطمینان حاصل نمایند. کارگزاران موظفند کلیه سفارشات هر مشتری را در فرم‌های ثبت سفارش که توسط بورس ابلاغ می‌شود، ثبت نمایند. سفارشات می‌توانند به صورت کتبی، تلفنی، از

طریق اینترنت و یا سایر روش های تعیین شده توسط بورس انجام شوند.

« ۴-۱۲. وجه تضمین معاملات

با توجه به ضوابط تعیین وجه تضمین که به پیوست دستورالعمل اجرایی معاملات قراردادهای اختیار معامله ارائه شده است، تنها در صورت فراهم شدن امکانات فنی در بورس وجه تضمین بر اساس راهبردها و استراتژی ها تعیین خواهد شد. لذا تا آن زمان وجه تضمین به صورت قرارداد محور^{۲۹} محاسبه خواهد شد. در این روش به طور ساده تعیین وجه تضمین برای هر موقعیت به صورت کاملاً جداگانه و بدون در نظر گرفتن موقعیت های دیگر است.

در این روش مشتری خریدار نیاز به تودیع وجه تضمین ندارد لیکن جهت ثبت سفارش برای هر قرارداد می بایست ارزش معامله به همراه کارمزدهای مربوطه را در حساب عملیاتی خود داشته باشد. ارزش معامله برابر است با قیمت اختیار مورد نظر ضربدر اندازه قرارداد.

ولی از آنجایی که مشتری فروشنده ملزم به ایفای تعهدات در قبال مشتری خریدار می باشد، برای ثبت سفارش فروش باید مبلغ وجه تضمین اولیه را در حساب عملیاتی خود داشته باشد. پس مبلغ محاسبه شده برای وجه تضمین اولیه فقط در زمان اخذ سفارش کاربرد خواهد داشت. این مبلغ ممکن است در روزهای مختلف، متفاوت باشد. لذا مبلغ آن توسط بورس محاسبه و در اطلاعیه ای به اطلاع عموم می رسد. مبلغ مذکور در بالا، وجه تضمین اولیه و برای ثبت سفارش فروشنندگان می باشد. اما در پایان روز و پس از محاسبه قیمت پایانی هر نماد، بورس مبلغ نهایی وجه تضمین را تحت عنوان وجه تضمین لازم، اعلام و بر اساس آن وضعیت^{۳۰} مشتریان داری موقعیت باز فروش را مشخص می نماید. بدین معنی که بورس هر روز وجه تضمین لازم را محاسبه و در سامانه معاملاتی اعلام می کند. در نتیجه بر اساس مبلغی که هر روز اعلام می شود مشتری

29. Contract Based

۳۰. منظور از وضعیت، وضعیت در معرض ریسک (At Risk) یا دارای خطریه افزایش وجه تضمین (Margin Call) می باشد

می‌بایست حداکثر ۷۰٪ مبلغ اعلام شده را در حساب عملیاتی خود داشته باشد در غیر این صورت خطریه افزایش وجه تضمین^{۳۱} دریافت خواهد کرد.

« ۵-۱۲. محاسبه قیمت پایانی

اگر قرارداد اختیار معامله‌ای در یک روز معاملاتی معامله شود، قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله، میانگین وزنی قیمت معاملات انجام شده طی آن روز معاملاتی است. ولی اگر در آن روز معاملاتی، قراردادی معامله نشود، قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله در روز کاری قبل به عنوان قیمت پایانی در نظر گرفته خواهد شد. که در صورت عدم انجام معامله به صورت متوالی در آن نماد، این روند (استفاده از قیمت پایانی روز قبل) حداکثر تا ۲ روز کاری ادامه خواهد داشت، پس از آن، بورس قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله را بر اساس قیمت پایانی قراردادهای زیرگروه هم‌ماه^{۳۲} آن نماد و یا به صورت تئوریک محاسبه می‌نماید.

« ۶-۱۲. تسویه معاملات

معاملات قراردادهای اختیار معامله در شرکت بورس کالای ایران به صورت روزانه و در T+0 تسویه می‌شوند. بدین معنی که در پایان جلسه معاملاتی، ارزش قراردادهای اختیار معامله شده (معادل حاصلضرب قیمت اختیار در حجم قرارداد) از حساب خریدار اختیار کسر و به حساب فروشنده اختیار واریز می‌گردد. کارمزدهای معاملاتی نیز از حساب خریدار و فروشنده کسر و به حساب بورس، سازمان و کارگزار مربوطه واریز خواهد شد.

۳۱. خطریه‌ای است که به منظور افزایش وجه تضمین مشتریان تا وجه تضمین لازم از طرف اتاق پایاپای ارسال می‌شود

۳۲. مجموعه قراردادهای اختیار معامله یک گروه اختیار معامله که زمان سررسید آنها یکسان است

با توجه به اینکه سبک اعمال قراردادهای اختیار معامله در شرکت بورس کالای ایران اروپایی می‌باشد، در سررسید، خریدار می‌تواند درخواست اعمال خود را به بورس ارائه دهد. ارائه درخواست اعمال به معنی آغاز انجام فرآیند تخصیص می‌باشد. با توجه به راه اندازی قراردادهای اختیار معامله خرید در شرکت بورس کالای ایران، فرآیند تحویل این قراردادها را به تفصیل توضیح خواهیم داد.

پس از پایان معاملات و پس از پایان مهلت ارائه درخواست اعمال، بورس کلیه فروشنده‌گانی را که طرف مقابل ایشان، درخواست اعمال خود را به بورس ارائه کرده باشد، مشخص می‌نماید.

فروشنده‌گان متعهد به تحویل دارایی پایه به اندازه حجم قرارداد خود می‌باشند. دو حالت در اینجا متصور است:

(الف) کلیه فروشنده‌گان تعهدات خود را ایفا نموده و رسید انبار یا دارایی پایه را تحویل داده‌اند؛ در این صورت قرارداد خریدارانی که ارزش قرارداد به همراه کارمزدهای مربوطه را واریز نکرده باشند، ملغی خواهد شد.

(ب) بخشی از فروشنده‌گان نکول کرده و تعهدات خود را ایفا نموده‌اند؛ در این صورت سه حالت متصور است:

(۱-ب) تعداد نکول فروشنده‌گان برابر تعداد خریدارانی باشد که تمایل به تسویه نقدی دارند و در نتیجه ارزش قرارداد به همراه کارمزدهای مربوطه را واریز نکرده‌اند. در این صورت خریدارانی که تسویه نقدی شده‌اند مقابل فروشنده‌گانی که نکول کرده‌اند قرار می‌گیرند. در این شرایط، فروشنده، درصدی از ارزش قرارداد را به همراه مابه‌التفاوت قیمت اعمال و قیمت نقد دارایی پایه به خریدار پرداخت می‌کند.

۲-ب) تعداد نکول فروشندگان بیشتر از تعداد خریدارانی باشد که تمایل به تسویه نقدی دارند. فرض کنید ۱۰ قرارداد در یکی از نمادها منجر به اعمال شده است. هر نفر یک قرارداد دارد (۱۰ خریدار و ۱۰ فروشنده). فرض کنید از ۱۰ قرارداد، ۴ نفر از فروشندگان نکول کرده باشند و ۱ نفر از خریداران تمایل به تسویه نقدی داشته باشند. در این حالت ۶ فروشنده و ۶ خریدار وارد فرآیند تحویل می شوند و خریداران، کالا را از فروشندگان تحویل می گیرند. قرارداد ۴ فروشنده تسویه نقدی می شود و فروشندگان موظف به پرداخت درصدی از ارزش قرارداد به همراه مابه التفاوت قیمت اعمال و قیمت نقد دارایی پایه خواهند بود.

۳-ب) تعداد نکول فروشندگان کمتر از تعداد خریدارانی باشد که تمایل به تسویه نقدی دارند. مثال مورد قبل را با این فرض شرح می دهیم که از ۱۰ قرارداد، ۲ نفر از فروشندگان نکول کرده باشند و ۶ نفر از خریداران نیز تمایل به تسویه نقدی داشته باشند و وجوه لازم را واریز نکنند، ۲ نفر از آن ۶ خریدار در مقابل ۲ فروشنده ای که قرارداد خود را نکول کرده اند قرار خواهند گرفت و تسویه نقدی خواهند شد. اما اتاق پایا پای به ۴ نفر باقی مانده از خریداران مهلت مجدد خواهد داد، تا ارزش قرارداد به همراه کارمزدهای مربوطه را واریز کنند. فرض کنید ۱ نفر وجوه را واریز کند. در این حالت ۵ خریدار و ۵ فروشنده وارد فرآیند تحویل می شوند و خریداران، کالا را از فروشنده تحویل می گیرند. قرارداد ۳ خریدار نیز ملغی می شود و فروشنده مقابل آن ها متعهد دیگری نخواهد داشت.

کارگزاران دارای مجوز معاملات قراردادهای مشقه

نام کارگزاری	تلفن	نمبر	آدرس
۱ آبان	۴۲۱۵۱۰۰۰	۸۸۲۲۶۸۵۴	تقاطع خیابان ولی عصر و طالقانی- مجتمع تجاری اداری نور- طبقه اول اداری - واحد ۱۳۰۴
۲ آتی ساز بازار	۶۶۴۱۲۹۵۶	۶۶۴۱۲۸۶۷	بلوار کشاورز - نرسیده به وصال - جنب بیمارستان آریا - پلاک ۱۹۶ - طبقه ۵
۳ آگاه	۸۲۱۵۴۶۰۰	۸۲۱۵۴۶۰۱	خ آفریقا- بالاتر از میرداماد- بن بست پیروز- پ ۱۳
۴ ارجیهشت ایرانیان	۸۸۵۵۹۸۴۸	۸۸۵۵۹۸۴۸	میدان آرژانتین - خیابان ۲۱ وزرا - پلاک ۴ - طبقه ۴۵ - واحد ۱۵
۵ اقتصادپیدار	۴۲۰۲۹۰۰۰	۴۲۰۲۹۰۰۰	خیابان انقلاب - خیابان استاد نجات الهی - نرسیده به سمیه - کوچه سلمان پاک - پلاک ۱۷ - طبقه ۲
۶ ایستایس پویا	۸-۶۶۷۴۷۷۶۷	۸-۶۶۷۴۷۷۶۷	خیابان حافظ- بعد از پل دوم - نیش کوچه کامران صالح - پلاک ۲۲۱ - ساختمان مینا - طبقه سوم - واحد ۱۵
۷ بانک پاسارگاد	۴۲۳۹۲۰۰۰	۸۸۴۸۰۲۵۰	خیابان وزرا - خیابان ۲۳ - پلاک ۴ - طبقه سوم
۸ بانک آینده	۴۲۷۶۴۰۰۰	۸۸۷۱۰۸۰۲	خیابان مطهری - روبه روی لارستان - پلاک ۳۲۷ - طبقه ۶
۹ بانک انصار	۸۶۰۸۱۶۴۳	۸۶۰۸۱۶۴۳	خیابان نلسون ماندلا - خیابان تابان غربی - پلاک ۵۹ - طبقه دوم
۱۰ بانک تجارت	۸۸۹۲۳۵۳۸	۸۸۹۲۳۵۳۸	خیابان طالقانی- حد فاصل خیابان حافظ و نجات الهی- جنب ساختمان شهید آقا بابایی- پلاک ۲۸۳
۱۱ بانک رفاه کارگران	۴۳۶۴۸	۴۳۶۴۸	شورک غرب- بلوار دادمان غربی-خ فخار مقدم- نیش بوستان دوم غربی-پلاک ۲۲
۱۲ بانک سامان	۶۶۱۷۷۴۴۱	۶۶۱۷۷۴۵۲	خ طالقانی- بعد از تقاطع خ ولیعصر - روبروی ساختمان بورس کالا- پ ۴۶۶ - ط ۱ - واحد ۱
۱۳ بانک سپه	۴-۸۸۵۵۶۴۲۳	۸۸۵۵۶۴۱۶	خ وزرا- نیش خ هشتم- پ ۴۲- ط ۳
۱۴ بانک صادرات	۶۶۴۱۴۷۶۵	۶۶۴۱۴۷۶۵	خ طالقانی- بعد از تقاطع ولیعصر - جنب بانک ملی- روبروی ساختمان بورس کالا- پلاک ۴۴۰ - طبقه ۳
۱۵ بانک صنعت و معدن	۸۸۵۲۵۶۳۳	۸۸۵۲۵۶۶۰	خیابان دکتر بهشتی- خیابان احمد قمبر (بخارست) کوچه پژو هشتگاه ۲- پلاک ۳- طبقه ۱
۱۶ بانک کار آفرین	۲۴۵۳۲۶۵۰	۲۴۵۳۲۶۵۵	بلوار آفریقا- بلوار مینا- پ ۸، ط اول- واحد بورس کالا
۱۷ بانک کشاورزی	۳-۸۸۳۸۳۶۸۱	۳-۸۸۳۸۳۶۸۱	خیابان وزرا- کوچه ۲۳ - پلاک ۱ - طبقه ۲
۱۸ بانک مسکن	۳۴-۸۸۲۲۶۳۳۰	۸۸۲۲۶۳۳۵	تقاطع ولیعصر طالقانی- مجتمع نور تهران - طبقه ۱ اداری - واحد ۲۲۰
۱۹ بانک ملت	۴۲۱۱۶۰۰۰	۸۸۷۲۳۲۵۰	خیابان وزرا - کوچه ۲۳ - روبروی سفارت استرالیا - پلاک ۱- ط ۳- واحد ۱۵ و ۱۶

نام کارگزاری	تلفن	نمبر	آدرس
۲۰ بانک ملی ایران	۶۶۴۰۷۵۹۳	۸۹۷۸۸۱۷۶	خیابان خالد اسلامبولی (وزرا) - خیابان ۴ - کوچه رفیع - پلاک ۲ - طبقه ۲
۲۱ بلهنر	۸۸۷۲۷۶۶۶	۸۸۷۲۴۰۲۳	میدان آرژانتین - خیابان شهید احمد قمبر - خیابان شهید احمدیان - خیابان ۱۵ - پلاک ۱۶ - طبقه ۱ و ۲
۲۲ بهمن	۸۳۳۲۷۲۲۲	۸۳۳۲۷۲۲۴	خیابان سید جمال الدین اسدآبادی - خیابان هفتم - پلاک ۳۲ - طبقه ۲
۲۳ پارس ایده بنیان	۸۸۹۶۷۶۸۳	۸۸۹۵۸۰۳۱	بوار کشاورز - بین نادری و فلسطین - پلاک ۱۳۸ - طبقه ۲
۲۴ پارسین	۸۷۱۴۸	۸۷۱۴۸	خ قائم مقام - ک هشتم - پ ۲۴ - ۱ ط
۲۵ پگاه یاوران نوین	۸۸۹۰۳۴۴۵	۸۸۹۰۵۵۷۸	میدان ولیعصر - روبروی سفارت عراق - ساختمان ۶۳۷ - ط ۳ - واحد ۳۰۴
۲۶ پیشگامان بهپرور	۶۶۴۷۵۵۲۰	۶۶۴۷۵۸۳۹	خ طالقانی - بعد از تقاطع ولیعصر - پ ۴۴۸ - ۲ ط
۲۷ تامین سرمایه نوین	۶۳۴۱۹۰۰۰	۶۳۴۱۹۳۳۳	بوار آفریقا (چردن) - خیابان گل آذین - پلاک ۲۳ - طبقه ۲
۲۸ تدبیرگران فردا	۸۲۴۲۸	۸۸۷۹۸۷۳۴	خیابان گاندی - نبش خیابان بیست و سه - پ ۷۳
۲۹ توازن بازار	۹۱-۸۸۶۰۲۱۹۰	۸۸۶۲۱۹۱۶	خیابان سنول، شهرک سنول، پنجم شرقی - پلاک ۵
۳۰ توسعه سرمایه دنیا	۴۲۰۹۴۰۰۰	۸۸۹۳۲۶۰۳	خ طالقانی - بعد از تقاطع خیابان ولیعصر - خ بندر انزلی - کوچه ریاض - پ ۵ - ط ۲
۳۱ توسعه فردا	۶۶-۸۸۲۲۸۱۶۱	۶۸-۸۸۲۲۸۱۶۷	خیابان ولیعصر - تقاطع طالقانی - ساختمان تجاری اداری نور تهران - طبقه ۹ اداری - واحد ۲۱۱۱
۳۲ توسعه کشاورزی	۹-۸۸۹۱۷۴۵۸	۸۸۹۱۷۴۵۷	خ ولیعصر، بالاتر از زرشک - ساختمان اداری کامران - پلاک ۱۹۳۲ - ط ۲ - واحد ۴
۳۳ حافظ	۸۳۳۲۱۰۰۰	۸۹۷۸۸۴۳۰	خیابان ولیعصر - بالاتر از قفر - خیابان بابک بهرامی - پلاک ۹ - طبقه ۴
۳۴ خبرگان سهام	۸۸۳۸۳۶۷۸	۸۸۷۸۳۴۹۱	میدان ونک - خیابان گاندی جنوبی - خیابان ۲۱ - پلاک ۷ - طبقه ۲
۳۵ راهنمای سرمایه گذاران	۸۸۸۵۱۰۸۸	۸۸۸۰۵۵۲۲	بوار کشاورز - خیابان فلسطین شمالی - نرسیده به کوچه غزایی عتیق - پلاک ۴۶۳ - ساختمان ۵۵ - طبقه ۳ - واحد ۱۳
۳۶ رضوی	۸۸۳۹۱۹۶۳	۸۸۳۹۱۶۷۲	بوار کشاورز - خ نادری - خ شهید علیرضا حجت دوست - پ ۵۱ - ط ۲
۳۷ سپهر باستان	۸-۸۸۸۵۴۲۶۶	۸۸۸۵۴۲۶۹	خیابان طالقانی - خیابان بندر انزلی - تقاطع رودسر - پلاک ۶۷ - ساختمان میلاد - طبقه سوم - واحد ۶
۳۸ ستاره جنوب	۸-۸۸۳۸۳۵۷۶	۸۸۳۸۳۵۷۹	خ طالقانی - بعد از تقاطع ولیعصر - خیابان بندرانزلی - نبش قاضیان - پلاک ۱۷ - واحد ۲ - طبقه ۲

کارگزاران دارای مجوز معاملات قراردادهای مشتقه

نام کارگزاری	تلفن	نمبر	آدرس
۳۹ سرمایه و دانش	۴۰-۶۶۷۵۱۶۳۹	۶۶۷۱۶۴۲۸	خیابان حافظ- روبروی ساختمان بورس و اوراق بهادار تهران -کوچه کامران صالح -پلاک ۲۰ - طبقه دوم
۴۰ سهم آشنا	۲۷۷۱-۰۲۱	۲۲۱۳۶۱۱۹۸	سعادت آباد- پالانتر از میدان کاج-کوچه هشتم (شهید یعقوبی)-پ۲۷-ساختمان ABCO
۴۱ سی ولکس	۸۸۹۳۶۶۷۰	۸۸۹۳۶۶۹۱	خ ولیعصر- پالانتر از میدان ولیعصر-خ شهید حسینی-پلاک ۲۰- طبقه دوم
۴۲ سینا	۸۰-۸۸۹۲۴۹۷۷	۸۳۳۵۲۱۱۰	خیابان کریم خان زند -خیابان شهید گلایی -ساختمان بنیاد علوی-طبقه اول
۴۳ شهر	۳۹-۸۸۲۲۸۱۳۰	۸۸۲۲۸۱۳۸	تقاطع خیابان ولیعصر طالقانی -مجمعت اداری نور -طبقه ۲ اداری -واحد ۱۴۰۲
۴۴ مصباحهد	۶۳۴۸۶۰۰۰	۶۶۴۸۵۲۴۱	خیابان ولیعصر -خیابان بزرگمهر -بعد از تقاطع سر پیرست -پلاک ۳۸
۴۵ فارابی	۸۸۹۴۱۵۱۰	۸۸۹۰۹۶۰۸	خیابان ولیعصر -نرسیده به میدان ولیعصر -کوچه ولدی -مجمعت اداری تجاری ولیعصر -ساختمان اداری شمالی -پلاک ۴۸ -طبقه ۷ -واحد ۳۷
۴۶ کالای خاور میانه	۸۸۴۹۹۱۵۸	۸۸۴۹۹۱۵۹	خیابان ولیعصر -پالانتر از طالقانی- روبروی مرکز کامپیوتر ایران -خیابان گیلان -پلاک ۲ -طبقه اول
۴۷ مبین سرمایه	۴۲۹۷۲	۴۲۹۷۲	خیابان طالقانی -بعد از تقاطع خ ولیعصر -جنب بانک ملی -پلاک ۴۰
۴۸ مفید	۸۷۲۲۲	۸۷۲۲۷	بلوار آفریقا - پالانتر از جهان کودک -نیش دیدار شمالی -پلاک ۵ - ساختمان اطلس - طبقه ۴
۴۹ مهر آفرین	۴۲-۸۸۱۰۴۳۴۰	۸۸۷۲۳۷۱۷	خ خالد اسلامبولی (وزرا) -کوچه ششم- پ۱۷-ط۱
۵۰ نمادشاهدان	۷-۸۸۹۲۰۱۲۶	۸۸۸۹۳۹۳۳	خیابان حافظ- پالانتر از رودسر- نیش کوچه هورزاد-پلاک ۴۶۷-طبقه ۴- واحد ۸
۵۱ نواندیشان بازار سرمایه	۷-۸۸۲۲۷۶۹۵	۸۸۲۲۶۳۹۴	تقاطع طالقانی- ولیعصر- مجمع تجاری اداری نور- ط ۷ اداری- واحد ۱۹۱۰
۵۲ نهایت نگر	۹۳-۸۸۳۸۳۵۹۰	۹۳-۸۸۳۸۳۵۹۰	بلوار کشاورز - خیابان نادری - خیابان حجت دوست - پلاک ۵ - طبقه

یادداشت.....

یادداشت.....

Learning Options Contracts

شرکت بورس کالای ایران

www.ime.co.ir

تهران، خیابان آیت الله طالقانی، بعد از تقاطع

ولیعصر (عج)، نبش خیابان بندر انزلی، شماره ۳۵۱

تلفن گویا: ۸۵۶۴۰۰۰۰